

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

DEPARTAMENT INFORMACJI

00-925 WARSZAWA, al. Niepodległości 208

Tel. (022) 608 31 12, 608 38 16, fax (022) 608 38 60, e-mail: Sekretariat-DI@stat.gov.pl; dane@stat.gov.pl

DI-00-611-360/2012

Warszawa, 20.07.2012 r.

Sz.P.

Marek Tatała

Forum Obywatelskiego Rozwoju

marek.tatala@for.org.pl

Szanowny Panie!

W związku z ukazaniem się na stronie internetowej FOR komunikatu nr 17 z dnia 11 lipca 2012 r., Pańskiego autorstwa, wyjaśniam, co następuje:

1. odnośnie niedostępiania na stronie internetowej GUS pełnych wersji elektronicznych roczników statystycznych

Główny Urząd Statystyczny udostępnia obecnie na stronie internetowej ponad 90% wszystkich swoich publikacji. Udział ten rośnie sukcesywnie (w 2005 roku wynosił niespełna 60%) i w najbliższym czasie planujemy zamieszczanie na stronie 100% naszych publikacji. Większość publikacji zamieszczaliśmy w pełnych wersjach, natomiast największe z nich, jakimi są niektóre roczniki - w wersjach okrojonych, czego powodem była zbyt niska wydajność naszych serwerów i przepustowość łączy internetowych. Obecnie ograniczenia te zostały usunięte (zmodernizowaliśmy i powiększyliśmy park serwerowy oraz zwiększyliśmy przepustowość łączy internetowych) dzięki czemu możemy pozwolić sobie na znaczne zwiększenie informacji udostępnianych przez Internet, przy zmniejszonym ryzyku narażania serwisu na przeciążenia, wynikające ze zbyt dużych transferów danych.

2. odnośnie niedostępianiu przez GUS danych jednostkowych dotyczących podmiotów publicznych

Podstawą działania polskiej statystyki publicznej jest ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o *statystyce publicznej* (Dz. U. z 1995 r. nr 88 poz. 439 z późn. zm.) oraz

<http://www.stat.gov.pl>

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 86/164 z 31 marca 2009 r.).

Zgodnie z art. 10 ustawy z dn. 29 czerwca 1995 r. o *statystyce publicznej*, zbierane i gromadzone w badaniach statystycznych statystyki publicznej dane indywidualne i dane osobowe są poufne i podlegają szczególnej ochronie. Ten sam artykuł wskazuje również, że udostępnianie lub wykorzystywanie danych indywidualnych i danych osobowych dla innych niż podane celów **jest zabronione** (tajemnica statystyczna). Również art. 38 przywołanej ustawy stanowi, że **nie mogą** być publikowane ani udostępniane dane jednostkowe uzyskane w badaniach statystycznych statystyki publicznej. **Nie mogą** być również publikowane ani udostępniane uzyskane w badaniach GUS dane możliwe do powiązania i zidentyfikowania ich z konkretną osobą oraz dane indywidualne, charakteryzujące wyniki ekonomiczne działalności podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą. Ustawa o statystyce publicznej nie różnicuje w tym względzie podmiotów publicznych i prywatnych, chroniąc w jednakowym stopniu ich dane.

Każdy podmiot przekazujący dane na podstawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (w tym także podmioty publiczne), może je własną decyzją lub na podstawie innych przepisów prawa, upublicznić/udostępnić, ale statystyce publicznej czynić tego nie wolno z mocy ustawy.

Zdając sobie sprawę z faktu, że niektóre zapisy ustawy z 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej nie są już zgodne z tzw. duchem czasu, przystąpiliśmy do opracowania projektu nowej ustawy. Jednym z kierunków planowanych zmian jest większe otwarcie na potrzeby środowisk naukowych oczekujących szerszego dostępu do danych jednostkowych, ale na pewno nie będzie to dostęp do danych pozwalających na identyfikację podmiotu, gdyż godziłoby to w zasadę poufności danych statystycznych, obowiązującą statystykę publiczną we wszystkich krajach demokratycznych oraz instytucje międzynarodowe, gromadzące dane statystyczne (Eurostat, ONZ, OECD itd.).

3. **odnośnie sprzedaży danych i braku cennika**

Informacje wynikowe opracowywane przez Główny Urząd Statystyczny w formie określonej w corocznym Programie Badań Statystycznych są udostępniane bezpłatnie.

Jeżeli informacje te nie zostały udostępnione na stronie internetowej, udostępniamy je bezpłatnie po otrzymaniu zamówienia.

Zakres informacji dostępnych bezpłatnie na naszej stronie internetowej jest sukcesywnie zwiększany. Dotyczy to nie tylko omawianych publikacji, ale także baz danych takich jak Bank Danych Lokalnych, Demografia, Handel Zagraniczny, z których dane mogą być pobierane w formacie xls, a w przypadku największej z nich (BDL) w szeregach czasowych od 1995 r.

Dodatkowo staramy się wspomagać działania innych podmiotów poprzez opracowywanie i bezpłatne udostępnianie odpowiadających im form prezentowania informacji statystycznych, czego przykładem jest opracowywane corocznie od 2010 r. Statystyczne Vademecum Samorządowca, w którym zamieszczamy statystyczne portrety województw, powiatów i gmin. Na naszej stronie można też znaleźć tabelaryczne zestawienia Wskaźników Makroekonomicznych i Wskaźników Monitorujących dla osób interesujących się ekonomią.

Warto zaznaczyć, że zakres badań statystycznych i zbieranych danych jest corocznie uzgadniany w drodze negocjacji z przedstawicielami grup kluczowych użytkowników i następnie przyjmowany rozporządzeniem przez Radę Ministrów jako program badań statystycznych statystyki publicznej.

Odpłatnie realizujemy, na podstawie art. 21 ustawy o statystyce publicznej, opracowania i analizy oraz przeprowadzamy badania. Koszt realizacji w przypadku opracowań i analiz jest kalkulowany na podstawie roboczo-godzin potrzebnych pracownikom do wykonania zamówienia. W przypadku badań na zamówienie w skład kosztów wchodzi wiele innych czynników, takich jak opracowanie metodologii, przeprowadzenia badania, opracowanie wyników itp.

Stwierdzenie, że GUS pobiera opłaty za dane które zostały zebrane za pieniądze podatników jest całkowicie bezpodstawne, gdyż to nie dane są przedmiotem zamówień płatnych, lecz ich opracowanie i analiza zgodnie z potrzebami zamawiającego, a więc wkład intelektualny i czas pracowników poświęcony na realizację zamówienia.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że zamówienia płatne są wykonywane przez pracowników poza godzinami pracy.

Dodatkowo informujemy, że 50% opłaty za każde zamówienie wpływa bezpośrednio do budżetu państwa, co powoduje że realizując zamówienia płatne zasilamy także budżet państwa.

Koszt każdego zamówienia jest obliczany odrębnie i przedstawiany do akceptacji zamawiającego. Jedynym stałym składnikiem kosztorysu są stawki godzinowe

pracowników, więc trudno tu mówić o cenniku na opracowania, analizy i badania, gdyż nie ma dwóch identycznych zamówień.

4. odnośnie udostępniania danych w nieprzyjaznej dla użytkowników formie

Główny Urząd Statystyczny poszukuje rozwiązań w maksymalnym stopniu ułatwiających korzystanie z wytworzonego statystycznego zasobu informacyjnego.

W obecnej sytuacji większość publikacji na stronie GUS jest zamieszczana w formacie PDF, co utrudnia użytkownikom wykorzystanie zamieszczanych tam danych tabelarycznych do dalszego przetwarzania.

Ta niedogodność zostanie w najbliższym czasie usunięta w odniesieniu do nowych publikacji, gdyż zamierzamy udostępniać pełne publikacje w formacie PDF i dołączać do nich dane tabelaryczne w plikach xls.

Warto tu także nadmienić, że pod koniec 2013 r. zakończymy realizowany przez nas projekt pod nazwą System Informacyjny Statystyki Publicznej, finansowany w 85% z funduszy unijnych. Jednym z celów projektu jest udostępnienie użytkownikom Publicznych Baz Danych, zawierających maksymalną ilość danych możliwych do udostępnienia bez naruszenia zasad poufności. Innym celem jest poprawienie interfejsu użytkownika, poprzez usprawnienie wyszukiwarki, prezentację danych w atrakcyjnej formie (zobrazowanie danych na mapach, dynamiczne wykresy itp.), a także udostępnienie użytkownikom prostych narzędzi analitycznych.

Mając na względzie potrzebę przybliżenia użytkownikom informacji oraz naszym partnerom w prowadzeniu prac statystycznych zamierzeń na najbliższe lata, opracowaliśmy i udostępniliśmy w BIP na naszej stronie internetowej „Kierunki rozwoju statystyki publicznej do 2017 roku”.

Wyrażamy nadzieję, że Forum Obywatelskiego Rozwoju i inne zainteresowane podmioty zechcą te działania wspierać, jako zbieżne z realizowaną misją.

Jesteśmy także otwarci na współpracę w ramach przygotowywania wspomnianego wyżej projektu nowej ustawy o statystyce publicznej.

Z poważaniem

DYREKTOR
Departamentu Informacji

Witold Marek Woźniak